

hol túl az Óperenciákon, Három meleg szív, Enyémhez forrva, Életmezőkön, És csillagokba» — írja annyi elmúlt előd után ő is és ezzel meghatárolja költészetének kereteit is.

Sajnos, a szűk horizonton belül nem találunk rá a léleknek azokra a mély tárnáira, amelyek arra vallának, hogy a költő a még rejtett kincsházat mégis csak fölfedi majd egyszer előttünk. Verseinek legtöbbször a kielégítetlenség érzését hagyja hátra az olvasóban, mert a mondanivalóiban sehohsem érezzük az Ismeretlen, az Új Költővel való találkozás nagyszerűségét, a spontaneitás habzó erejét, és mert úgy tetszik, mintha neki a vers csupán játékos alkalom volna a rímek kicsendítésére. Ez az utóbbi lehetőség különösen sokszor csábítja arra, hogy hézagtöltő sorokkal, fölösleges strófákkal legyen bőbeszédű. Hogy erre példát idézzek, ideírom «Magyar anyák» című versének két első strófáját:

Magyar anyák, magyar virágos ágak,
Köszöntöm asszonylelketek.
S míg morzsa, selymes rózsaszálak
Fonják át tiszta kebletek:
Megáldom csendben azt a házat,
Hol gőgicsel a kis gyerek.

Magyar anyák, virágos ágak,
Köszöntöm asszonyszívetek,
Amely fölött ott szundikálnak
A glóriázott kisdedek, —
S megáldom csendben azt a házat,
Hol gőgicsel a kisgyerek.

A szépen induló vers két strófája csak két eltérő sorban és a lélek meg a szív szavak fölcserélésében különbözik egymástól, de a második se nem mélyíti, se nem viszi előbbre az elsőben fölvetett gondolatot. Egyhelyben áll, mint az egész vers. (Csak úgy mellékesen még azt is idejegyzem, hogy a *morzsa* szó az első strófában sehogy sincs a helyén.)

Természetesen, vannak jobban sikerült, finom érzésekről tanuskodó poémái is, de az egész kötet mégis

arról tesz tanuságot, hogy a költő a minőség rovására a mennyiségre veti a súlyt.

Majthényi György.

Petur László: Várakozás. (A Bartha Miklós Társaság kiadása.) Még inkább csak a mutatósat, hangzatosat keresi e fiatal költő, akinek buzgólkodása így is tehetségre vall: sok versében akad figyelemreméltó töredék, friss nyom egészséges lírai hang és szín. «A sok cifraság között — keresem az élet — elrejtett, tiszta vonalát.»

Petur László témái: az emberek, akik egymás mellett idegenül járnak; a szavak, amelyek mögött «a megfoghatatlan, meztelen ember gunygyaszt». A halál: egy óriás, ki a város fölé hajolt. Az 1918-as forradalom: a «Gondolatért a Gondolatot» meggyalázó «bitang próféták» napja, a gyilkolások, a sortüzek rettenetével. S természetesen: a gyár, hol az új világok felé repítő, nagyszerű gép készül; az őrlő malom: a város, hol ember sikolt, arany gurul, szerelmet árulnak-vesznek... Ugyanily fiatalos neki-buzdulás jellemzi a másik ciklus verseit, amelyekben a költő tavasza «énekel», «kiált, sikolt». Persze, vannak bensőbb, lelkesebb felgyúlásai. Három-négy versében a mozdulat, az élmény öntudatosága mutatkozik. Néhány versének erotikája költőies, a sorai tiszták, virágszínbe öltözöttek. A szabadvers ritmuselemeit megérez-teti, kifejezőereje produktív és szabad.

Sajnos, mesterkéltég is akad, főleg a «Cintia-dalok» ily strófáiban: «Ölelő kígyót font nyakamba — a karod és hajamba — simogató kedvvel játszott az ujjad». Általában: Petur László verseiben még sok a hatáskeresés. Még a témáit sem találta-teremtette meg oly biztonságosan hogy egyénisége igazi kifejlődését és kifejeződését várhattuk volna. Az alkotás közélébe el-eljut olyankor is, ha stílusa áradozóvá, fellengzőssé vált, de kétségtelen, hogy líráját is az egyszerű-

sődés fogja meggyőzőbbé s elevenebbé tenni.

László István.

A magyar állami hadiárvagondozás tiz éve. Pettkó-Szandtner Aladár h. államtitkár szerkesztésében és a népjóléti minisztérium kiadásában a fenti címmel beszámoló jelent meg, amely az állami hadiárvagondozás tízéves történetét és az elért eredményeket ismerteti. A mozaikszerűen sorakozó cikkekből megtudjuk, hogy az állam százezernél is több hadiárva sorsáról gondoskodik és negyedfélezer gyermek kiképzését úgy irányítja, hogy gyakorlati pályákon és az értéktermelő gazdasági életben megállhassák a helyüket. Ma már olyan hadirokkantak gyermekeit is felveszik az intézetekbe, akiknek neveléséről, ellátásáról szülőik nem tudnak gondoskodni. A hadiárvákat a váci bőripari szakiskolában cipészeknek, szijgyártóknak, bődízműveseknek és kertészeknek képzik ki. A székesfehérvári Vass József hadiárva-intézetben, amely évtizedes fennállása alatt országos hírre tett szert, még többféle ipari szakmában, Ikervárott kertészeknek képezik ki a növendékeket. Tokajban csipkeverő-, varró-, és 1927 óta hároméves háztartási tanfolyam van, amelyeken a leányárvákból ügyes, intelligens gazdaszonyokat és új típusú cselédeket nevelnek (Stütze der Hausfrau). A nyíregyházi Erzsébet árvaházban harminc leánykát szellemi pályákra készítenek elő, a gici háztartási leányhadiárvaházban pedig nemcsak a kertészke-dést, baromfityenésztést, hanem a művészi kéziszövést is megtanulják. A bábolnai és mezőhegyesi ménesekben lovászoknak, ménesvezetőknek, istálló-mestereknek képzik ki a hadiárvákat és ezeken kívül igen nagyszámú hadiárva részesül elemi, polgári, ipari, kereskedelmi és középiskolai, tanítói és tanítóképzői oktatásban, látogat főiskolákat, vagy kapott helyet külön-

féle gyógypedagógiai intézetekben, erdei iskolákban stb. A beszámoló adatai nyilvánvalóvá teszik, hogy az állam nem hanyagolja el a háború szegény kis kárvallottjainak sorsát és tehetségéhez képest azon van, hogy becsületes, istenfélő és munkás polgárokat neveljen belőlük. *M. Gy.*

Posta- és Táviró Évkönyv. (Szerkeszti dr. báró Szalay Gábor, a m. kir. posta vezérigazgatója. XXV. évf. Bp. 1930. Az Orsz. Postás Zene- és Kultúregyesület kiadása. 267 l. Melléklete: Személyzeti rész. 352 l.) Az átlagolvasó többnyire bizonyos idegenkedéssel veszi kezébe az olyan kiadványt, mely címe szerint egy különleges foglalkozási ág érdekeit látszik szolgálni. Valószínűleg így történt ez gyakran a Posta- és Táviró Évkönyvvel is. Akik azonban legyőzve pillanatnyi elfogultságukat végigolvasták a szóban forgó, ügyesen egybeállított, változatos tartalmú könyvet, hihetőleg szívesen vallják be, hogy kellemesen csalódtak. Ez az őszinteség itt nagyon is helyénvaló, mert a szakjellegű évkönyvek sorában ritkán akad olyan, amely annyira egyesítené az érdekkeltést a haszonnal, mint e kötet. Minden megvan benne, ami a nagy közönséget a posta, táviró és rádió jelenére s multjára vonatkozólag érdekelheti, de a jól tájékoztató, gyakorlati szempontból becses cikkek mellett számos, izléssel megírt verses és prózai szépirodalmi közlemény is van a könyvben.

Külön érdekessége a csinosan kiállított műnek, hogy a komoly hangot humorossal váltogató, szórakoztató darabok is egytől egyig postatisztviselők munkái. Megállapítható belőlük, hogy a magyar postaügy gondozói nemcsak kitűnő szakemberek, hanem az irodalmi műveltség iránt fogékony, lelkes tollforgatók is. Az érdekes könyv megérdemli, hogy minél szélesebb körben figyelemre méltassák. *A. B.*